

Tulostavoiteasiakirja

15.12.2016

päivitetty 19.12.2017

Museoviraston tulossopimus vuosille 2017-2019

Viraston strategia

1. Toiminta-ajatus/Missio

Pidämme huolta monimuotoisen kulttuuriperinnön säilymisestä ja edistämme sen saavutettavuutta ja avointa käyttöä. Tuemme kestävästä kehitystä ja yhteistä hyvinvointia kulttuuriperintötyön kautta. Olemme ihmisten luona ja innostamme kaikkia kokemaan osallisuutta kulttuuriperintöön.

2. Visio

Kulttuuriperintö on elävää ja se ympäröi kaikkia. Se tuo merkityksellisyyttä, syvyyttä ja perspektiiviä maailmaan ja on tärkeä voimavara hyvän yhteiskunnan rakentamiseen.

3. Toimintaympäristön muutokset

Tuloskauden merkittäviä muutostekijöitä ovat digitalisoituminen, ihmisten kiinnostus uudenlaisiin tapoihin kohdata kulttuuriperintö sekä yhteiskunnan rakenteiden ja hallintokulttuurin uudistukset. Merkittävimmät riskit liittyvät talouden kehitykseen.

Digitalisaatio

Digitalisaatio tuo merkittäviä mahdollisuuksia kulttuuriperinnön välittämiseksi ja sitä koskevien palveluiden tuottamiselle ja hyödyntämiselle. Se vaikuttaa myös viraston sisäiseen toimintakulttuuriin. Luotettavan, helposti käytettävän ja jalostettavan tiedon merkitys lisääntyy. Tiedon jakelu ja käyttö siirtyvät yhä enemmän verkkoon. Odotukset ja mahdollisuudet sähköisten palveluiden kehittämiseen kasvavat ja avoimen tiedon ja vuorovaikutteisuuden merkitys lisääntyy. Aineistojen digitointi ja palveluiden sähköistäminen ovat edelleen Museoviraston keskeinen kehittämisalue.

Muuttuvat tavat kohdata kulttuuriperintö

Ihmisten kiinnostus oman perintönsä ja elinympäristönsä vaalimiseen lisääntyy. Kiinnostuksen vahvistaminen ja osallistaminen kulttuuriperintöprosesseihin on mahdollisuus, joka vaatii organisaatiolta uuden oppimista ja kykyä muuttua ympäristön vaatimusten mukaisesti. Palveluihin kohdistuu uusia odotuksia, kun kulttuuriperinnön harrastajien määrä kasvaa ja kulttuurien moninaisuus kohoaa.

Mahdollistaminen on kulttuuriperinnön monipuolista käyttöä yhteisenä, kulttuurisena, sosiaalisena ja ekologisena voimavarana. Erityisen tärkeää on tukea yhteisöjen ja yksilöiden aktiivisuutta kulttuuriperintöjensä tunnistamisessa ja niihin liittyvien merkitysten luomisessa. Se edellyttää tiedon ja sisältöjen avaamista, palveluhalukkuutta sekä aktiivista vuorovaikutusta ja keskustelua.

Asiantuntijuuteen kohdistuvat odotukset muuttuvat. Niihin vastaaminen edellyttää ympäröivän yhteiskunnan aikaisempaa parempaa ymmärtämistä sekä uusia toimintatapoja ja vuorovaikutteisuutta. Museovirasto muuttuu mahdollistajaksi ja kumppaniksi. Museoviraston rooli valtakunnallisena kehittäjänä vahvistuu.

Kulttuuriperintöala on tulevaisuudessa aikaisempaa kansainvälisempi. Se edellyttää kansainvälisen toiminnan seuraamista ja aktiivista osallistumista kansainväliseen yhteistyöhön.

Rakenteiden muutokset

Kulttuuriperintöalan pitää kyetä vastaamaan kasvavaan kulttuuriperintöpalvelujen tarpeeseen. Yhteiskunnalliset muutokset ovat aikaisempaa nopeampia. Maahanmuutto ja maassa muutto vaikuttavat väestörakenteeseen ja kulttuuriperinnön moninaisuuteen.

Väestön ikärakenteen muutos vaikuttaa kulttuuriperintöalan palvelujen kysyntään. Väestö keskittyy kasvukeskuksiin, mikä asettaa kulttuuriperinnön vaalimiselle odotuksia kasvun kestävään hallitsemiseen ja alueiden elinvoimaisuuden tukemiseen. Alueiden kulttuuriperinnön ominaispiirteet on valjastettava niiden vahvuuksiksi. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on turvattava ympäristöme historialliset kerrostumat ja monimuotoisuus.

Maakuntahallinto ja keskushallinnon muutokset vaikuttavat myös kulttuuriperintöalaan. Totut rakenteet ovat muuttumassa tai väistymässä, mutta muutosten ennakoiminen ja muutoksiin reagoiminen on vaikeaa. Muutokset edellyttävät ymmärrystä kulttuuriperinnön merkityksestä, palveluiden tarpeesta ja palvelumuotoilusta sekä asiakastarpeista. Muutoksiin on reagoitava nopeasti ja joustavasti.

Resurssien supistuminen

Kulttuuriperintöalan taloudelliset toimintaedellytykset ovat supistuneet merkittävästi. Mahdollisuudet toiminnan kehittämiseen ja verkostomaiseen yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa ovat vähenneet. Supistuva talous on edelleen kulttuuriperintöalan suurin tulevaisuuden uhka. Sopeutuminen niukkeneviin resursseihin vie aikaa ja voimavaroja asiantuntijatyöltä ja edellyttää valintojen tekemistä yhteistyössä koko toimijaverkoston kanssa.

4. Strategiset valinnat¹

Strategiset valinnat muodostuvat hallitusohjelman koko valtiokonsernille sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle asettamista tavoitteista. Valintoihin vaikuttavat lisäksi ohjaavan ministeriön ja viraston omat strategiat, julkisen talouden suunnitelman tavoitteet sekä valtion talousarvion painopisteet. Alla esitetyistä strategisista valinnoista on johdettu viraston tulostavoitteet.

¹ Tässä luetellaan ne hallitusohjelman tavoitteet ja kärkihankkeet sekä ne ministeriön ja politiikkalohkon tavoitteet, joilla on merkitystä viraston toimintaan ja tässä asetettuihin tulostavoitteisiin. Lisäksi listataan ne viraston omat strategiset valinnat, joista mahdollisesti on johdettu tässä asetettuja tulostavoitteita. Valinnan perään merkitään sen tulostavoitteen/-tavoitteiden numero/-t, joka/jotka on johdettu ko. strategisesta valinnasta.

Valinnat hallitusohjelman tavoitteista ja kärkihankkeista

- Parannetaan taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta (TT1, TT2, TT7)
- Digitalisoidaan julkiset palvelut (TT6, TT7)
- Parannetaan johtamista ja toimeenpanoa (TT3, TT10)

Valinnat valtioneuvostotason strategioista ja ohjelmista

- Kehitetään kulttuuriympäristöä voimavarana (VN periaatepäätös kulttuuriympäristöstrategiaksi 2014 – 2020) (TT1, TT2, TT5)
- Toteutetaan näkyvää ja uskottavaa maailmanperintöpolitiikkaa (VN periaatepäätös kansalliseksi maailman-perintöstrategiaksi 2015 – 2025) (TT3)

Valinnat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan strategisista tavoitteista

- Lasten ja nuorten osallisuutta on vahvistettu koulutuksen, kulttuurin ja liikunnan keinoin. (TT2)
- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laatu ja vaikuttavuus ovat vahvistuneet. Tutkimuksen infrastruktuurit tutkimuksen edellytyksinä on otettu huomioon. (TT2, TT6)
- Taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta on parannettu. (TT2, TT6)
- Kansainvälisyys on lisääntynyt. (TT3)
- Yhteiskunnan avoimuus, yhteenkuuluvuus ja luottamus ovat vahvistuneet. Vihapuheeseen ja rasismiin on puututtu ennalta ehkäisevästi ja osallisuutta edistävin toimin. (TT2)
- Kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä on edistetty sekä eriarvoisuus on vähentynyt. (TT2)
- Digitalisaatiota on hyödynnetty. (TT6, TT7)
- Palveluja on kehitetty asiakaslähtöiseksi ja niitä koskeva palvelulupaus on annettu. (TT4, TT7, TT8)
- Johtamista ja toimeenpanoa on parannettu. (TT10)
- Työhyvinvointia on parannettu ja osaamista on kehitetty. (TT9)
- Toiminta on tuloksellista, taloudellista ja tehokasta ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. (TT5, TT6)

Valinnat kulttuuri- ja taidepolitiikan strategisista tavoitteista

- Osallisuus kulttuuriin lisääntyy ja eri väestöryhmien erot osallistumisessa kaventuvat (TT2, TT5)
- Kulttuurin perusta on vahva ja elinvoimainen (TT1, TT2, TT5, TT6)

Valinnat viraston omista strategisista tavoitteista

- Haluamme tukea kulttuuriperintöaineistojen avaamista, niiden parempaa saavutettavuutta, helpompaa löydettävyyttä ja vapaata käytettävyyttä. (TT2, TT7)
- Haluamme innostaa yhä useampaa ymmärtämään kulttuuriperintöä, kokemaan sen omakseen ja osallistumaan siitä huolehtimiseen. Mielestämme kulttuuriperinnön käyttö ja sen merkityksellisyys lisääminen ovat sen parasta suojelua. (TT1, TT2, TT5, TT6)

Tulostavoitteet vuosille 2017-2019²Yhteiskunnallinen vaikuttavuus³

Tavoite 1: Hyvin säilynyt ja monimuotoinen kulttuuriperintö on osa ihmisten ja yhteisöjen arkea			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 1.1: Kulttuuriperintövuosi 2018 nostaa tietoisuutta kulttuuriperinnön merkityksestä	Toimintasuunnitelma valmis	Suunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutettu	Toiminnan vaikuttavuuden arviointi
Mittari 1.2: Valtioviraston kulttuuriperinnön hoito on vaikuttavaa	Arvokiinteistökriteeristö valmistuu	Museoviraston kiinteistöt on arvioitu kriteeristön pohjalta. Valmistellaan kriteeristö Senaatti-kiinteistöjä varten.	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa
Mittari 1.3: Kulttuuriympäristön opas- ja ohjeaineistoja lisätään toimijoiden tueksi	1	1	1
Tavoite 2: Kulttuuriperintö tunnistetaan ja sitä hyödynnetään eri asiakas- ja yleisöryhmien hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden voimavarana			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 2.1: Kulttuuriperintö - vuosikatsauksen luominen ja käyttöönotto	Konseptin määrittely ja pilottijulkaisun tekeminen	Pilottijulkaisun 2 tekeminen ja konseptin ulkoinen arviointi	Vuosikatsaus on saanut vakiintuneen muodon ja käytön
Mittari 2.2: Kansalaisten rooli kulttuuriperinnön suojelussa kehittyä	Toimintaohjelman laatiminen aloitettu	Toimintaohjelma valmis	Ensimmäinen toimintakokeilu

² Tulostavoitteita asetetaan kaikille tulosprisman osa-alueille. Mittareita voi olla useampia osoittamaan tavoitteiden kehittymistä.

³ Lähtökohtaisesti virastolle riittää 1-3 vaikuttavuustavoitetta (viraston koosta ja toimialan laajuudesta riippuen). Strategisilla valinnoilla on merkitystä erityisesti vaikuttavuustavoitteiden asettamiseen.

Mittari 2.3: Tasa-arvoa ja kulttuurista kestävyttä vahvistavien teemojen käsittely Kansallismuseon ohjelmistossa	Yleisötyön ja ohjelmiston profiili	80 % opastuksista ja työpajoista käsittelee tasa-arvoa ja kulttuurista kestävyttä vahvistavia teemoja	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa
Mittari 2.4: Avoimesti käytössä olevat kulttuuriperintöaineistot verkossa lisääntyvät	Aineistojen julkaisupolitiikan, julkaisukanavien ja lisensointitavan valinta	Aineistoja julkaistu seuraavasti: Finna: 201 000 objektia, Kuvakoelmat.fi: 135 000 objektia	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa
Tavoite 3: Maailmanperintötietoisuutta lisätään ja maailmanperintökohteiden vastuullista hoitoa edistetään			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 3.1: Aieluettelon päivittäminen vuoteen 2019 mennessä	Toteuttamissuunnitelma laadittu ja esitysten kokoaminen aloitettu	Aieluettelon päivittäminen käynnissä	Luettelo valmis
Mittari 3.2: Museoviraston koordinaattori- ja kehittäjäroolin vahvistaminen	Toteuttamissuunnitelma valmis ja resursoinnista sovittu	Tehtäviin käytetty htv kasvanut 10% vuodesta 2017	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa

Toiminnallinen tuloksellisuus ⁴

Tavoite 4: Palvelulupaus annetaan VM:n toimeksiannon mukaisesti			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 4.1: Palvelukokonaisuudet, joista palvelulupaus annetaan, on määritelty	Valmis	-	-
Mittari 4.2: Palvelulupauksen 1. vaihe on valmis; palvelujen lopputuotteet on määritelty	Valmis	-	-
Mittari 4.3: Palvelulupauksen 2. vaihe	Valmis	-	-

⁴ Sisältää toiminnallisen tehokkuuden (taloudellisuus, tuottavuus) sekä tuotosten (suoritteet ja julkishyödykkeet) ja laadunhallinnan (palvelukyky ja laatu) osa-alueet.

on valmis: palvelujen toteuttamiseen kuluva aika on määritelty			
Mittari 4.4 Valtionavustuspäätöksen valmistumiseen kuluva aika	-	Palvelulupaus toteutunut	Palvelulupaus toteutunut
Mittari 4.5 Kulttuuriperinnön suojelua koskevien lausuntojen valmistumisaika	-	Palvelulupaus toteutunut	Palvelulupaus toteutunut
Tavoite 5: Kulttuuriperinnön asiantuntijapalvelujen tarjonta on laadukasta ja kustannustehokasta			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 5.1: Asiakaspalvelun laatumittarin kehittäminen seuraamaan asiakastytyä	Seurantajärjestelmän suunnittelu valmis	-	-
Mittari 5.2: Kulttuuriympäristön asiantuntijapalveluiden tarjonta on kattavaa sekä alueellisesti että valtakunnallisesti	Toimintaympäristön analyysi aloitettu	Toimintaympäristön ja kehittämistarpeiden analyysi tehty	Asiantuntijapalveluiden laadullinen arviointi tehty ja tarvittavat muutokset tehty
Mittari 5.3: Palvelut vastaavat mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeisiin	-	Palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen palvelumuotoilun avulla on aloitettu	Keskeisten palveluiden kehittämishanke on valmis
Tavoite 6: Kokoelmia ja muita aineistoja säilytetään laadukkaasti, ja niihin liittyvät palvelut ja prosessit ovat sujuvia ja tehokkaita			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 6.1: Kokoelmakeskus tarjoaa laadukkaita säilytyspalvelui-	Kokoelmien säilytyspalveluiden konsepti luotu	20 % käytössä olevasta kokoelmakeskuksen kokonaistilasta asiakkaiden käytössä	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa

ta museoasiakkaille		tössä	
Mittari 6.2: Kokoelmaprosessit uudistetaan	Kokoelmaprosessien uudistamistarpeet tunnistettu	Vanhasta kokoelmahallinnasta 100% on siirretty uuden kokoelmahallinnan piiriin	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa
Tavoite 7: Sähköisten aineistojen ja palveluiden saatavuus ja käyttö lisääntyvät			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 7.1: Sähköisten palveluprosessien osuus palveluiden kokonaismäärästä on kasvanut	Uusia sähköisiä palveluita otetaan käyttöön	- Kulttuuriperintöhavaintojen ilmoitus ja palautepalvelu otettu käyttöön - Kulttuuriperintöaineistojen rajapinta- ja latauspalvelu otettu käyttöön	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa
Mittari 7.2: Kulttuuriympäristökohteista saa laajasti ja vuorovaikutteisesti tietoa verkossa	Kehittämissuunnitelman mukainen toteutus	Hanke on kokonaisuudessaan valmis (osahankkeet: 1. Kulttuuriympäristö kartalle -hanke 2. Kulttuuriperintöalan sanasto ja ontologia 3. Museoviraston kohderekkisterien rajapinnat avoimeksi 4. Tietoaineistojen integroiminen avoimiin aineistoihin ja palveluihin)	Tulosten arviointi tehty
Tavoite 8: Valtionavustuskäytännöt on uudistettu			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 8.1: Avustusmuotojen yhdistäminen ja strategisuuden vahvistaminen	Määrittely valmis	Avustukset myönnetty strategialähtöisesti	Väliarviointi uudistuksen toteutumisesta tehty
Mittari 8.2: Avustushaku sähköistetty	Otettu käyttöön	Avustushauista sähköistetty 95 %	Tavoitearvo asetetaan vuoden 2018 lopussa

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite 9: Parannetaan työhyvinvointia ja kehitetään osaamista (TAE)			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 9.1: Kokonaistyötyytyväisyysindeksi (VMBaro) (2017: 3,69)	vähintään 3,5	vähintään 3,6	Asetetaan vuoden 2018 lopussa
Mittari 9.2: Kehittyvä organisaatio: Innovointikyvykkyyssindeksi (2017: 3,88)	vähintään 3,8	vähintään 3,9	Asetetaan vuoden 2018 lopussa
Tavoite 10: Parannetaan johtamista			
<i>Mittarit</i>	<i>Tavoite vuonna 2017</i>	<i>Tavoite vuonna 2018</i>	<i>Alustava tavoite vuonna 2019</i>
Mittari 10.1: Johtajuusindeksi (VM-Baro) (2017: 3,48)	vähintään 3,4	vähintään 3,4	Asetetaan vuoden 2018 lopussa

Henkilötyövuodet ja määrärahat

Henkilötyövuodet	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Henkilötyövuodet, (TAE) htv (kokonaisluku)	275	250	<250	<250	<250	<260

Määrärahat	TA 2016	TA 2017	TAE 2018	Kehys 2019	Kehys 2020	Kehys 2021
29.80.04 Museoviraston toimintamenot	20 750 000	23 093 000	19 316 000	18 607 000	18 784 000	18 784 000
29.80.20 Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshkohteiden tilakustannukset	15 205 000	15 400 000	15 686 000	15 762 000	15 762 000	15 762 000
29.80.75 Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito	799 000	799 000	799 000	kehyspää- töksessä ei ole eritelty Museoviraston osuutta momentista	kehyspää- töksessä ei ole eritelty Museoviraston osuutta momentista	kehyspää- töksessä ei ole eritelty Museoviraston osuutta momentista
29.80.95 Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000

Riskienhallinta⁵

Liite 3 riskienhallinnasta.

Heikkenevä taloustilanne muodostaa kasvavan riskin viraston lakisääteisten tehtävien hoidolle, hallituksen kärkihankkeiden toteutumiselle ja ministeriön asettamille tavoitteille. Toimintaa voidaan sopeuttaa väheneviin määrärahoihin tulevana vuosina vain kuluja karsimalla, tuloja kasvattamalla, hankkeita priorisoimalla ja henkilöstö- ja muita resursseja uudelleen kohdentamalla.

Voimassaolo ja seuranta

Tässä tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan kolmelle vuodelle. Tavoitteet asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kahden seuraavan vuoden tavoitteet asetetaan alustavina. Eri-tyisesti hallituskauden vaihtuessa tavoitteet päivitetään kattavasti.

Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa, jos ohjattava virasto on oma kirjanpitoyksikkönsä, sekä kaikkien virastojen osalta kevään tulosseurantatapaamisessa. Tulossopimuksen puolivuotistoteumaa arvioidaan syksyn tuloneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu lisäksi kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä.⁶

Allekirjoitukset

Helsingissä 19.12.2017

Riitta Kaivosoja
Ylijohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Juhani Kostet
Pääjohtaja
Museovirasto

⁵ Tässä esitetään tulostavoitteiden saavuttamisen osalta keskeiset tavoitteisiin liittyvät riskit ja toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi tai vaikutusten pienentämiseksi.

⁶ Lisäksi voidaan virastokohtaisesti sopia myös muusta seurannasta.

Liitteet

- Liite 1. Tulossopimuksen 2017-2019 toimeenpanosuunnitelma
- Liite 2. Seurantamittarit
- Liite 3. Riskienhallinnan taulukko